

УДК 379.8(477.54)

Ю. Прасул

*канд. геогр. наук, доц.,
доцент кафедри фізичної географії та картографії*

Я. Юрченко

студент

Д. Сургай

*студент,
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна*

РОЛЬ ТИЖНЕВОЇ РЕКРЕАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Останніми десятиліттями туризм продовжує інтенсивно розширюватися і диверсифікуватися, стає одним із найбільш динамічно розвинутих секторів економіки в світі. Розвиток туризму відбувається за кількома ключовими напрямками, причому більшість заходів укладається в чітке дерево завдань: розвиток туристичної інфраструктури; розвиток дестинації; гарантування безпеки туристів. Під час виконання другого завдання слід звернути увагу на тижневу рекреацію, ресурсну базу і місце якої у регіональному розвитку рекреаційно-туристичної діяльності дотепер чітко не визначено.

Сучасне суспільство відчуває гостру необхідність у рекреаційній діяльності, оскільки життя дорослої людини характеризується переважно патологічним станом здоров'я, низьким рівнем активності. Суттєву роль буде відігравати щоденна рекреація. Зважаючи на це, було б доцільно розглянути вплив іноземного туризму на розвиток певного регіону та щоденної рекреації в ньому зокрема.

Харківська область характеризується високим потенціалом розвитку різноманітних видів туризму: оздоровчо-пізнавального, екскурсійного, спортивного, ділового, релігійного, аматорського, зеленого [2]. Для деяких із цих видів туризму важливу роль відіграють

рекреаційні зони, де туристи і жителі регіону можуть відпочити від повсякденної суєти, що благотворно впливає на загальну атмосферу життя регіону, – знижується рівень емоційної напруженості. Відповідно інтенсифікація життя людини трансформує ритміку життєвих циклів, зокрема найбільш важливого – тижневого. Частина, що припадає на рекреацію тижневого циклу, становить 35 %. Водночас відбувається збільшення не лише обсягу рекреаційних потреб, але й ускладнення їх структури [1].

Тижневий тип рекреації на Харківщині проходить переважно в місцях близького оточення проживання людини та містить відвідування ботанічного саду загальнодержавного значення Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна; дендрологічного парку загальнодержавного значення Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва; національних природних парків («Гомільшанські ліси», «Дворічанський»); регіональних ландшафтних парків («Великобурлуцький степ», «Ізюмська лука»); пам'ятки природи (гора Крем'янець, сад ім. Т. Г. Шевченка); музеїв (Музей археології та Харківський планетарій, Харківський історичний музей); розважальних парків та атракціонів (Центральний парк культури та відпочинку ім. М. Горького) тощо [2].

Види рекреаційної діяльності тижневого циклу різноманітні і приватні. Наприклад, погіршення стану здоров'я міського населення впливає на специфіку рекреаційної діяльності вихідного дня. У пріоритеті є активні види відпочинку на екологічно благополучних територіях із мальовничим докільям оскільки саме контраст із міськими умовами дасть змогу швидко відновити психофізіологічний комфорт суспільства [3, 4].

Оскільки місто Харків є центром ділового туризму, розвиток туристсько-рекреаційних зон у межах усього регіону буде актуальним для іноземних туристів. Саме контраст, що виникне між міськими умовами та природними ресурсами, приваблюватиме іноземців. Сьогодні є попит на програми «city breaks», що дають змогу в'їзним туристам за кілька днів ознайомитися з основними туристичними місцями. Звертаючи увагу не лише на різноманітність туристичних ресурсів території Харківської області, а й на види діяльності, що можуть бути реалізовані у межах регіону, доцільно розглядати й залучення іноземних туристів.

На території області є рекреаційно-туристичні зони, які мають ресурси для розвитку туризму, однак поки що не освоєні або мають потік самодіяльних туристів і обмежену туристську інфраструктуру. Такі зони є притаманними для Богодухівського, Краснокутського, Куп'янського, Зміївського, Вовчанського, Ізюмського районів. Перспективність формування рекреаційно-туристичних комплексів на базі потенційних зон обґрунтовують можливість розвивати нові для області види туризму, що допоможе сформувати унікальний і конкурентоспроможний туристичний продукт, забезпечуючи розвиток регіональної рекреаційно-туристичної системи.

Розвиток рекреації тижневого циклу в Харківській області посприє функціонуванню рекреаційно-туристичних зон, що приваблюють туристів як з інших регіонів України, так і іноземців; формуванню нових рекреаційно-туристичних комплексів; підтримці традицій та історичних особливостей регіону, а отже і освоєнню території регіону, ефективному використанню його рекреаційного потенціалу; просуванню регіонального туристичного продукту в умовах глобалізації.

Ключові слова: тижнева рекреація, індустрія туризму, розвиток дестинації, іноземний туризм.

Список використаних джерел

1. Демиденко Г. А. Рекреационное природопользование : учеб. пособие / Г. А. Демиденко. – Красноярск : Красноярский государственный аграрный университет, 2019. – 281 с.
2. Єрофєєва Г. М. Туризм на Харківщині: природно-рекреаційні ресурси та історико-культурний потенціал регіону : бібліогр. путівник / Г. М. Єрофєєва. – Харків, 2008. – 203 с.
3. Кусков А. С. Рекреационная география : учеб.-метод. Комплекс / А. С. Кусков, В. Л. Голубева, Т. Н. Одинцова. Москва : МПСИ, Флинта, 2005. – 496 с.
4. Николаенко Д. В. Рекреационная география : учеб. пособие / Д. В. Николаенко. – Москва : Владос, 2001. – 288 с.